

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	160 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.	
Pe jumătate de an	80			
Pe un pătrar de an	40			
Un număr	3 Lei.			
Pentru străinătate pe un an	260 Lei			

† Dr Constantin Popasu.

Ultimul descendent între noi al fericitului mare episcop Ioan Popasu ne-a părăsit și el.

În zorii unei zile în care natura se pregătea să îmbrace candida ei podoabă de iarnă, doctorul Popasu închidea ochii săi pământești pentru veșnicie.

Bărbatul care închinase o viață întreagă sănătății și bucuriilor altora; care zădărniciind conspirativele planuri ale morții, a adus pace și fericire în atâtea familii, moare aproape izolat și singur ca un schimnic.

Înainte cu 75 de ani văzu lumina zilei în Brașov; acolo își și făcu primele școli pe cari le continuă mai apoi în Viena. Nu împlinea nici 30 de ani când și-a trecut teza de doctorat, devenind doctor în științele medicale. Pe atunci — ca dealtfel și astăzi — Viena era centrul universal al medicinei.

În renumitele clinici ale Vienei lucrează mai mulți ani ca asistent... De neuitat este corespondența dintre acest harnic nepot și unchiul său, Episcopul Popasu. Deși luptându-se cu enorme greutăți și lipsuri, ca ale oricărui început, răposatul episcop se silea să afle modalitatea de a ajuta năzuințele acestui brav nepot. Și el îi răspundea atunci — la 12 Septembrie 1885: — „De mii de ori Vă sărut mâinile pentru ajutorul ce ați avut bunătate a mi-l trimite. Acuma mai cu samă, când sunt aproape de a-m termina studiul, ajutorul D-Voastră este pentru

mine o adevărată binefacere. Eu mă silesc a rămânea demn de el...”

Și demn a și rămas cu adevărat acest bărbat de o decență aristocratică până și în stilul epistolar dintre el și familiarii săi.

În 1895, deci aproape de patruzeci de ani s'a stabilit în orașelul nostru. Cu manierele sale bune, stăpân pe întinse cunoștințe medicale, repede câștigă simpatii și încredere multă în toate cercurile. Modest în înfățișare, era adânc în fondurile sale sufletești; și aci stă secretul pentru care familiile bune, fără osebite de neam îi solicită serviciile sale neîntrecute.

În serviciul pasionant al științei sale și-a pus el tot sufletul, respingând dela sine tot ce credea că este îngreunător pentru o asemenea misiune, adevărat apostolică. Așa se explică enorma sa activitate socială... pentru care însă veacul acesta eminent politic n'a găsit medalii distinctivă și de recunoștință...

De vreme îndelungată răposatul a fost membru în „Reprezentanța fundațiunii Cojdu”...

Dela începutul carierei sale în orașul nostru, aproape patru decenii neîntrerupte, a fost medic al institutelor diecezane, mai târziu al Academiei teologice și Școalei normale. Generațiile toate, eșite din laboratorul său de instrucție îl deplâng astăzi, ca pe un clasic îndrumător

Îl deplângem și noi cari l-am însoțit spre cimiterul din deal în ziua rece de 10 Ianuarie 1933, dorindu-i dela Dumnezeu pace în lumea seninătății celei de veci!

Dumnezeu să-l ierte!

CHEMARE

către credincioșii Bisericii ort. române.

Suprema instituție sufletească a neamului românesc este, fără îndoială, *Biserica ortodoxă*. Desvoltare noastră istorică verifică prezența ei în vijelioasele încordări dealungul veacurilor, participând cu generoase sacrificii la apărarea existenței și destinelor naționale în hotarele pământului strămoșesc.

Ea, Biserica, s'a afirmat în toate epocile, ca izvor minunat de necurmată învoire a credințelor și energiilor obștești, din cari au țâșnit, luminoase și bogate, străluciri războinice și înfăptuiri naționale neperitoare.

De aceea, *Neam și Biserică*, apar încă din depărtata zare a vremurilor stinse, deplin contopite, formând o *unitate sufletească*, pe care n'au putut-o s'gudui nici una din asprele încercări ale fatalităților omenești.

Neamul românesc a plâns și s'a bucurat pe sfințele praguri ale Bisericii sale. Iată taina vieții lui!

Această admirabilă tradiție națională, trebuie să rămână pentru totdeauna la temelie unității noastre de stat. România visurilor împlinite i-a dat consacrare definitivă, când prin nouile așezări constituționale, i-a rânduit meritata cinste de a fi, și în senz politic, biserică stăpânitoare a Statului național întregit. Astfel, în mâinile Bisericii ortodoxe sunt depuse mari răspunderi, pentru *sănătatea morală a țării și a națiunii române*.

Conștiința acestor răspunderi trebuie să pătrundă cât mai adânc în sufletul acelora, cari dețin *rosturi conducătoare* în viața Bisericii. Cine sunt ei? Deoparte *Clerul*, cu atribuțiunile lui apostolice, de alta *Mirenii*, ca reprezentanți ai mulțimilor dreptcredincioase. Structura profund *democratică* a Bisericii noastre, conferind mirenilor o preponderanță numerică în corporațiunile oficiale, îi pune prin aceasta în situația importantă de a hotărî direct de *soartea* Bisericii. Această poziție privilegiată se cere onorată, ea neputând rămânea o simplă ficțiune decorativă. Ea trebuie să se afirme, nu numai în domeniul strict oficial, în sânul organelor executive și adunărilor reprezentative, ci și *în afară de ele*, în câmpul larg al frământărilor sociale, acolo unde clocotește nepotolită *viața mulțimilor*.

Această viață e atinsă astăzi, în funcțiunile ei normale, de viforul primejdios al unor crize violente, cari culminează într-o cumplită depresiune economică. Biserica noastră socotește, cu bună dreptate, că pricina lor este de natură *morală* și astfel tămăduirea nu poate veni decât prin puterile spiritualității creștine. Marele vindecător este *Hristos* și doctrina Lui mântuitoare. A aduce pe *Iisus* în familie, în societate și în viața publică — iată mijlocul sigur de scăpare și de îndrăvenire a Statului nostru.

În această operă colaborarea *mirenilor*, cari prezintă puterile vii ale Bisericii, cu *Clerul*, păstrătorul prin eselență al spiritului ierarhic și al ideii de autoritate, se impune cu o evidență indiscutabilă. Colaborarea celor doi factori e justificată nu numai de *actualitatea* intervenției Bisericii în văltoarea grefelor crize ce ne apasă, dar în același timp, și de nevoia *apărării ortodoxiei* împotriva numeroaselor ofensive și curente potrivnice, cari încearcă să-i slăbească autoritatea și să-i sdruncine temeliele istorice. Socoteala dușmanului e limpede: dărâmand cel mai puternic razim *sufletesc* al Românișmului, care este Biserica străbună, se clatină însăși ființa Sratului, închiegat cu atâtea jertfe.

Voim să apărăm Națiunea întregită, trebuie apărată *ortodoxia*, care rămâne și în viitor, ceea ce a fost în tot trecutul nostru: *puterea nebiruită de echilibrare safletească a poporului românesc*.

Aceste două mari obiective — religios și național — reclamă, mai presus de orice șovăiri, *concentrarea energiilor mirenești*, în cadre noi și moderne, cari să strângă într-o puternică organizație pe toți mirenii dreptcredincioși, de ori-ce clasă, de ori-ce vârstă, și din ori-ce colț al Țării. Bătrâni și tineri, încălziți deopotrivă de iubirea patriei, sunt datori să alerge voioși, gata de faptă, sub steagul înălțător al *legii românești*, ce-și caută biruința mai ales aici în *Ardeal*, unde laicii au avut, din vremuri străvechi, partea cea mai hotărâtoare în apărarea și desvoltarea Bisericii ortodoxe.

Nicăiri credința noastră n'a fost mai prigonică decât aici, unde s'au dat lupte cumplite, *cu eroi și mucenici fără număr*, reînviați astăzi din slova scriiturilor ascunse, ca neîntrecute podobe ale vredniciei creștine românești. Această *tradiție a suferințelor și închisorilor pentru lege*, tăiește nestinsă în generațiile acestui colț de pământ și de aceea, când primejdiile reale bat la porțile Bisericii noastre, când vrăjmași vechi și noul dau contra ei asalturi ascunse și fățișe, e firesc, ca în noi să vibreze mai adânc glasul mucenicilor, cu strigarea lor de luptă și de împotrivire. În zile de pace, ca și în ciasuri de cumpănă, glasul ortodoxiei de aici trebuie să răsune.

Iată geneza chemării de față. Cu binecuvântarea căpeteniilor bisericești, intelectualii din Transilvania, Bănat, Crișana și Maramureș, s'au hotărît să îndrepte această chemare frățească către obștea ortodoxă a celor 5 Eparhii ale Mitropoliei, rugând pe toți să ia parte cu însuflețire la marea adunare generală de constituire care va avea loc **la 5 Martie a. c. (Duminica ortodoxiei) orele 10 dimineața în Biserica Sfântul Nicolae din Cluj**.

Nădăduim, plini de încredere, că *Domnul* este cu noi și va binecuvânta cu izbândă opera creștină și românească, pe care vrem s'o închinăm — în numele *Lui* — scumpei noastre Patrii.

Cluj, la 4 Ianuarie 1933.

Președintele comitetului de inițiativă:

SEXTIL PUȘCARIU,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Membrii comitetului de inițiativă:

Prof. Gheorghe Bogdan-Duică, Prof. Nicolae Bogdan, Prof. Ion Cătuneanu, Prof. Sabin Cioran, dir. de bancă, Prof. Silviu Dragomir, Prof. Ion Lupaș, f. ministru, Prof. Ion Mateiu, Petru Metes, adv. Prof. Victor Papiilian, Prof. Ion Popescu-Voitești, Gheorghe Sion, cetățean de onoare, Prof. Victor Stanciu, f. subsecr. de stat, Prof. Gheorghe Stănescu.

Membrii aderenți:

Dr. Acelenescu Octavian, notar public, Teiuș, Dr. Alămorean Ioan, medic, Arad, Dr. Albu Eugen, avocat, Teiuș, Albu Liviu, profesor, Arad, Andraș Gheorghe, profesor, Arad, Andrescu Petre, profesor, Sibiu, Antonescu Constantin, ing., Baia-Sprie, Armaș Matei, dir. de liceu, Caransebeș, Atanasiu Alexandru, preș. de sect. la Trib., Oradea, Dr. Avramescu Ovidiu, avocat, Arad, Dr. Avramescu Vasile, Arad, Dr. Băbuția Teodor, medic, Arad, Dr. Baciu Aurel, avocat, Târgu-Mureș, Banciu Axente, profesor, Brașov, Dr. Banda Chirion, primpreș. tribunal, Sibiu, Dr. Băran Coriolan, prefect, Arad, Bărbos Alexandru, proprietar, Dej, Bărbulescu Ioan, preș. asoc. inv., Oradea, Bărsan Zaharie, dir. de teatru, Cluj, Bejan Atanase, dir. de bancă, Bistrița, Bejan Silviu, dir. de liceu, Arad, Beju Onisifor, cons. agricol, Alba-Iulia, Dr. Beleş Eugen, notar public, Arad, Beșa Eugen, dir. de fabr., Cluj, Dr. Beu Ilie, preș. cons. adm. banca

„Albina“, Sibiu, Dr. Bica Miron, medic veterinar, Luduș, Dr. Blaga Lionel, notar public, Sibiu, Dr. Boca Romulus, notar public, Alba-Iulia, Bocu Sever, deputat, fost ministru, Arad, Dr. Bodea Augustin, primpres. tribun., Dej, Dr. Bogdan Antoniu, avocat, Arad, Dr. Bogdan Dumitru, primar, Alba-Iulia, Dr. Boieriu Ion, avocat, Turda, Dr. Bologa Valeriu, prof. univ., Cluj, Dr. Borca Dimitrie, medic, Buziaș, Dr. Borcia Lucian, adv. decanul baroului, Sibiu, Dr. Borneas Iuliu, Arad, Dr. Bornemisa Sebastian, f. pr mar, Cluj, Dr. Borza Traian, avocat, Teiuș, Bota George, profesor, Oradea, Dr. Boțioc Alexa, avocat, Arad, Dr. Bunea Ioan, dir. de liceu, Sibiu, Dr. Buta Nicolae, publicist, Cluj, Buțiu Alexandru, profesor, Caransebeș, Butuligă Iancu, dir. șc. de cont., Luduș, Dr. Buzura Gavril, notar public, Tg.-Lăpușului, Călțun Iancu, dir. gimnaz., Ciacova, Căndrea Ioan, notar public, Oradea, Căprucian Melenie, proprietar, Reghin, Dr. Cărpinișan Nicolae, avocat, Cluj, Cărpinișan Romul, ing., dir. școl., Arad, Dr. Cazan Petru, avocat, Cămpeni, Dr. Chidioșan Gheorghe, medic, Oradea, Dr. Chirtop Vasile, avocat, Cămpeni, Dr. Cioban Pompiliu, avocat, Arad, Dr. Ciobanu Aurel, notar public, Arad, Dr. Ciortea Aurel, medic, Baia-mare, Dr. Cirba Leontin, avocat, Arad, Dr. Ciuca V. Traian, avocat, Mociu, Ciupe Ioan, rev. școl., Dej, Dr. Ciurciu Dimitrie, medic, Buziaș, Colan Nicolae, rect. Acad. teol., Sibiu, Dr. Comșa Ionel, dir. de bancă, senator, Cluj, Constantinescu Alexandru, prof., Arad, Constantinescu D., șef la gazul metan, Turda, Corlășan Nicolae, avocat, Luduș, Dr. Corneanu Cornel, cons. eparh., Caransebeș, Cornean Nicolae, cons. ref. eparh., Caransebeș, Dr. Corneanu Petru, avocat, Oravița, Dr. Cosma Aurel iun., avocat, Arad, Dr. Costa Romul, medic, Oradea, Costea Simeon, avocat, Turda, Costin Miron, șef la saline, Turda, Dr. Coțioiu Romul, avocat, Arad, Cotruș Ioan, profesor, Oradea, Crișan Ascaniu, dir. de liceu, Arad, Crișianu Ionel, prof., Cluj, Dr. Cristea Nicolae, notar public, Sibiu, Dr. Cucu Vasile, medic, Arad, Dr. Cușuta Ion, avocat, Sebeș-Alba, Dan Pompiliu, insp. școl., Oradea, Dr. Dan Sabin, avocat, Arad, Dr. Dandea Emil, avocat, Târgu-Mureș, Dr. Dărămuș Adrian, avocat, Aiud, Datca Iosif, director, Alba-Iulia, Demian Aron, dir. de liceu, Orăștie, Dr. Doboșan Ioan, avocat, Arad, Domășneanu Nicolae, prof., Caransebeș, Dr. Domaș Iulian, adv. f. prefect, Zalău, Dr. Dragomir Alexandru, dec. bar. adv., Cluj, Dragoș Adam, prof., Arad, Dr. Drincu A. Ioan, avocat, Arad, Dr. Dubleșiu Gheorghe, avocat, Hunedoara, Ercea C. Petrescu decan. facult. de drept, Oradea, Dr. Felea Victor, prof., Oradea, Dr. Filipescu Ilarie, avocat, avocat, Sighișoara, Dr. Filipescu Octavian, medic, Sibiu, Fodorean Victor, colonel i. p., Turda, Dr. Furdui Iustin, avocat, Cămpeni, Dr. Furdui Remus, avocat, Cămpeni, Dr. Gârda Gheorghe, avocat, Făget, Dr. Garoiu Ioan, avocat, Brașov, Dr. German Joe, insp. gen. adm., Cluj, Dr. German Laurian, avocat, Cluj, Dr. Gheorghievici Lucian, avocat, Arad, Dr. Ghibu Vasile, medic, Târgu-Mureș, Gligor Constantin, avocat, Cămpeni, Dr. Gociman Aurel, adv. și ziarist, Cluj, Dr. Gociman Aurel, prof. Acad. com., Cluj, Goga Octavian, f. ministru, Ciucea, Dr. Goia Ion, prof. univ. Cluj, Goldiș Vasile, secr. eparh., fost ministru, Arad, Grigorescu Dumitru, agronom, Luduș, Dr. Groza Victor, medic, Târgu-Mureș, Dr. Grozda Aurel, avocat, Arad, Dr. Hango Valer, avocat, Dej, General Hanzu Alexandru, insp. al arm. i. r., Cluj, Dr. Hașaș Alexandru, med. vet. primar, Oradea, Dr. Holom Ilarie, adv., prefect, Dumbrăveni, Dr. Horga Alexandru, avocat, Arad, Dr. Iacob Adrian, Cluj, Dr. Iacob Lazar, prof. univ., Oradea, Dr. Iancu Alexandru, adv., senator, Ciacova, Iancu Alexandru, ing. dir. min. pens., Baia-mare, Dr. Iancu Cornel, avocat, Arad, Dr. Iercan Nerva, avocat, Oradea, Dr. Ijac Aurel, medic, Teiuș, Iliescu Vasile, șeful poștei, Reghin, Ilieșiu Nicolae, deputat, Arad, Dr. Iluția Teodor, medic, Oradea, Dr. Ioan Adam, medic, Arad, Dr. Ionașiu Liviu, medic, Sibiu, Ionescu Dumitru, s. șef R. M. S., Luduș, Ionescu Ioan, inginer, Baia-mare, Ișbășescu Gh. Iosif, ing. șef. ocol. silv., Baia-mare, Dr. Ispravnic Sever, avocat, Arad, Dr. Jinga Victor, prof. Acad. com., Cluj, Dr. Lacea Constantin, prof. Acad. com., Cluj, Lapedatu Alexandru, f. ministru, prof. univ., Cluj, Dr. Lazar Ion, avocat, Bistrița, Dr. Lazar Liviu, prof. univ., Oradea, Lazar Victor, prof. in pensie Sibiu, Lăzărescu Ioan, ing. dir. minelor, Baia-mare, Lipovan Atanasie, prof., Arad, Dr. Lupescu Valer, medic, Turda, Dr. Lupu Dumitru, avocat, Reghin, Dr. Macelar Gheorghe, avocat, Sibiu, Mager Traian, prof., Arad, Dr. Măgurean Gheorghe, medic, Cămpeni, Dr. Maior Emil, avocat, Turda, Manoilescu Grigore, inginer, Cluj, Dr. Manu Grigoriu, medic, Tg.-Lăpușului, Dr. Mărcuș Mihai, avocat, Arad, Marin Ioan, inginer, Baia-mare, Marinescu I., inginer director soc. Pyrit, Zlatna, Mariș Teodor, profesor, Arad, Dr. Marșieu Iustin, avocat, Arad, Marta Ioachim, funcționar de bancă, Oradea, Mateescu Ștefan, ing. preș. cam. com., Arad, Dr. Matei Ioan, medic, senator, Oradea, Mavrodin Anastasie, prof., Oradea, Dr. Medrea Dominic, medic, Alba-Iulia, Dr. Miclea

Sever, avocat, Arad, Micu Ioan, dir. de gimnaziu, Abrud Moaca Aurel, cons. ref. eparh., Caransebeș, Dr. Mocanu Nicolae, avocat, Oradea, Dr. Moldovan Mihai, avocat, Turda, Moldovan Ioan, insp. școl., Arad, Dr. Moldovan Ionel, avocat, Oradea, Moldovan Remus, șef. cont., Arad, Dr. Moldovan Silviu, decan al bar. adv., Arad, Dr. Moldovan Valer, prof. univ., senator, Cluj, Dr. Moroianu Gheorghe, rect. Acad. com., Cluj, Moșoiu Ioan, dir. de liceu, Brașov, Moșoiu Tiberiu, prof. univ., Oradea, Dr. Motora Vincențiu, pr. mpretor, Cămpeni, Dr. Muntean Aurel, avocat, Arad, Dr. Muntean Zaharie, avocat, Alba-Iulia, Murășan Ioan, inginer, Arad, Dr. Muscan Valer medic, Arad, Dr. Muțiu Ioan, notar public, Sibiu, Dr. Nascu Galacteon, medic, Abrud, Negrea Marțian, prof., Cluj, Negulescu Atanasie, general, Oradea, Neș Teodor, dir. lic. Gojdu, Oradea, Dr. Nichi Lazar, prof., Arad, Dr. Nicoara Eugen, prim medic, Reghin, Nicoara Optimiu, primar, Baia-Sprie, Nicoara Titus, ing. silv., Arad, Nicola Victor, avocat, Cămpeni, Dr. Nicolaevici Pavel, avocat, Arad, Nicolescu Mihail, inginer, Baia-mare, Dr. Niculescu Vasile, medic, Reghin, Nistor Nicolae, revizor școl., Turda, Dr. Obadean Pavel, avocat, Arad, Oghină Virgil, ing., șeful uzin. statului, Zlatna, Dr. Olariu Terențiu, dir. șc. norm., Arad, Dr. Onișca Gheorghe, notar public, Luduș, Dr. Onițiu Ioan, avocat, Sebeș-Alba, Oprea Titu, dir. com., Cluj, Dr. Oreștean Ion, avocat, Cluj, Dr. Oțoiu Emil, avocat, Alba-Iulia, Oțoiu Ion, prof. Acad. agr., Cluj, Păcurar Ioan, ing. șef. ocol. silv., Zlatna, Dr. Pădurean Simion, avocat, Ajud, Panaitescu Emil, prof. univ., Cluj, Papiniu Mihail, maior pens., Aiud, Dr. Pașca Remus, avocat, Cămpeni, Dr. Pascu Teodor, medic, Dej, Dr. Pătrășcan Vasile, medic primar, Mociu, Păușești Nicolae, avocat, Oradea, Dr. Pavel George, medic, B.-Prund, Perhaița Nicolae, dir. de bancă, Tg.-Lăpușului, Dr. Pescariu Ioan, medic, Oradea, Dr. Petrașcu Vasile, Cluj, Dr. Petrica Petrița, avocat, Oradea, Dr. Petruț Ioan, avocat, Tg.-Lăpușului, Piso Ioan, ing. dir. silvic, Oradea, Pop Candin, avocat, Alba-Iulia, Dr. Pop Ion, subsecr. de stat, Alba-Iulia, Dr. Pop Sever, insp. admin., Alba-Iuliu, Pop Vasile, pretor, Teiuș, Popa Constantin, cons. cultural, Oradea, Dr. Popa Ioan, medic, Sf.-Gheorghe, Dr. Popa Teodor, avocat, deputat, Oradea, Dr. Popescu Adrian, avocat, senator, Tg.-Mureș, Popescu Ioan, primar, Reghin, Popescu Vintilă, profesor, Oradea, Dr. Popoviciu Enea, notar public, Oradea, Dr. Popoviciu Petru, prefect jud., Oradea, Popp Constantin, dir. banca „Albina“, Sibiu, Dr. Popu M. Ioan, subprefect, Oradea, Dr. Preda G., v.-pres. „Astrei“, dir. de spit., Sibiu, Preda Trandafir, dir. șc. sup. de com., Sibiu, Prie Adam, prof., Alba-Iulia, Dr. Prodan Ioan, avocat, Dej, Dr. Radu Cornel, medic, Arad, Radu Dumitru, șef de gară, Turda, Dr. Raicu Aurel, avocat, Arad, Rășcan, ing. chimist, Zlatna, Dr. Regman Nicolae, prof. f. prefect, Sibiu, Repede Sevastian, avocat, Turda, Dr. Roman Dionisie, avocat, Medias, Dr. Roșca Pavel, vice rect. Acad. com., Cluj, Dr. Roșca Petru, insp. gen. adm., Tg.-Mureș, Dr. Roșca Valer, prim procuror, Dej, Dr. Roxin George, avocat, Oradea, Dr. Roxin Teodor, adv. dep., preș. com. jud., Oradea, Dr. Rozvan Ștefan, notar public, Ciacova, Sandu Ioan, dir. șc. norm., Sibiu, Dr. Sârbu Gheorghe, avocat, Arad, Sârbu Petru, notar public, Arad, Dr. Schiau Nicolae, adv. Sibiu, Seitan I. Ionel, dir. de bancă, Oradea, Dr. Șelariu Emil, adv., dep., Hașeg, Dr. Șerban Gheorghe, medic, Arad, Dr. Siartiu Pavel, medic, Arad, Simian Ioan, f. deputat, Sibiu, Simulescu Ioan, dir. șc. primare, Abrud, Sgăverdia Dimitrie, adv., secretar eparh., Caransebeș, Dr. Sofronie George, prof. univ., Oradea, Dr. Spârchez Victor, medic, Cluj, Dr. Sporea Ioan, avocat, Arad, Dr. Stanca Constantin, docent univ., Cluj, Dr. Stanca Dominic, dir. de spital, Cluj, Stănescu N. Victor, preș. soc. funcț. just., Oradea, Dr. Stănilă Victor, medic, Cluj, Fl. Ștefanescu-Goangă, rect. univ., Cluj, Dr. Stoinescu Alexandru, avocat, Arad, Sireza Andrei, inginer, Arad, Dr. Sturza Marius, prof. univ., Cluj, Dr. Suciu Ioan, notar public, Arad, Dr. Suciu I. Gheorghe, avocat, Zlatna, Tatu Ioan, dir. de bancă, Arad, Tatulescu Alexandru, notar public, Diciosănmărtin, Dr. Teacă Danil, avocat, Alba-Iulia, Teculescu Horia, dir. de liceu, Sighișoara, Teodorescu Constantin, profesor, Arad, Dr. Teșosu Emil, prof. univ., Cluj, Teșosu Silviu, profesor, Sibiu, Dr. Ursache Grigorie, medic, Târgu-Mureș, Ursu G., primpretor, Teiuș, Dr. Ursiu Ioan, avocat, Arad, Dr. Vasile Aurel, avocat, Cluj, Dr. Vasinca Toma, notar public, Hașeg, Dr. Vasu Octavian, avocat, Făgăraș, Vătășan Ioan, avocat, dir. gen. banca „Albina“, Sibiu, Dr. Vecerdea Nicolae, cons. de casă i. p., Sibiu, Dr. Veliciu Emil, avocat, Arad, Dr. Vescan Ioan, pref. jud., Târgu-Mureș, Vlad Alexandru, general, senator, Arad, Dr. Vlad Aurel, fost ministru, Orăștie, Dr. Viad Petru, medic primar municip., Cluj, Vuia Iuliu, profesor in pensiune, Caransebeș, Vulcuțiu Ioan, dir. de gimnaziu, Diciosănmărtin, Ionescu Vasile, inginer, sub dir. Baia-mare, Oprea Sabin, prof. Acad. com. Cluj, Zeicu Ion, ing. insp. gen. silv., Cluj, Dr. Zigre Nicolae, f. subs. de stat, Oradea.

D. Braharu: Un colaborator al lui Șaguna, Secretarul de Stat Gheorghe Ioanoviciu de Duleu și Valea Mare.

Di Prof. D. Braharu, a scos din întunecul vremii, o figură distinsă a Banatului nostru. În Cuvânt înainte dl Braharu ne spune că „în 10 Ian. 1909 s'a stins din viață la Budapesta românul bănățean Gheorghe Ioanovici, de Duleu și Valea Mare. El, ca atâția alți bănățeni, în frunte cu Eftimie Murgul, a fost aderentul Ungurilor contra Austriei și Slavilor în revoluția din 1848“. Gheorghe Ioanoviciu a ajuns la demnitatea de secretar general al Minist. Instrucțiunii și Cultelor sub ministeriatul baronului Iosif Eötvös. Eötvös și cu Ioanoviciu au fost doi sprijinitori ai Românilor. Gheorghe Ioanoviciu fiind încredințat cu secțiunea Bisericii ortodoxe din Ungaria, dimpreună cu I. Cav. de Pușcariu — aduc însemnate servicii bisericii ortodoxe române din Ardeal în lupta grea pentru *autonomie și organizare*. Desigur că Șaguna are partea leului în această luptă, totuși fără sprijinul acestor laici, roadele organizării bisericești, ar fi întârziat. În ultimii ani ai vieții ajunse conducătorul *francmasoneriei* din Ungaria, fiind marele maestru al lojii simbolice din Budapesta. A fost filolog și Academia din Budapesta l-a ales membru și președinte în secțiunea filologică (1882—95) Gheorghe Ioanoviciu spune dl Braharu în lucrarea sa, a fost mult printre streini și a învățat — la ei — totuși el „nu s'a simțit nici o clipă despărțit de biserica și națiunea românească“.

Aceasta ne-o dovedesc faptele sale mărețe, pe care le-a realizat pe terenul bisericesc și cultural. În patea I-mă a lucrării Sale D. Braharu ne arată „soarta bisericii române din Ardeal după unirea cu Roma (1700)“, făcându-ne un mic istoric al tratărilor cu catolicii, și evenimentele anterioare unirii bisericești... și până la venirea lui Șaguna pe scaunul episcopal... În partea II-a ne amintește în termeni istorici „*Lupta pentru restaurarea Mitropoliei ortodoxe române din Ardeal (1849-1869)*“ se amintește despre sinodul dela 12 Martie 1850 al bisericii române din Ardeal la care a participat și Avram Iancu. Cu acest prilej Șaguna ținu o frumoasă vorbire în care pentru prima dată aduce la cunoștința Sinodului, că a început lupta pentru reînființarea vechii Mitropolii ardelene... această luptă o începuse Șaguna prin publicarea unei broșuri la 1849 în Viena, Sârbii au început să se miște, iar *Rajacici* a început uneltirile prin

următoarele afirmațiuni: *dacă se aprobă înființarea Mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, atunci înseamnă înființarea în cel mai apropiat viitor a unui imperiu daco-român!*....

În partea III-a a lucrării dlui prof. D. Braharu ni se arată în mod documentat: *Contribuția lui Gh. Ioanovici la recunoașterea prin lege a mitropotiei ortodoxe române transilvane și la pregătirea și sancționarea Statului organic*. Guvernul lui Iuliu Andrassy, grof, a avut de ministru al cultelor din 1867-1871, pe baronul Iosif Eötvös, om cu idei liberale înaintate, iar ca secretar general în tot timpul guvernării sale a fost *bănățeanul Gheorghe Ioanovici*, care conducea secția ortodoxă bisericească a românilor și sârbilor.

Proiectul de lege la care a colaborat și Ioanovici în calitate de secretar general al secției bisericești ortodoxe din Minist. Cultelor unguresc a fost dat spre studiere unei comisiuni. În proiect era un paragraf 6 în care congresele bis. ortodoxe române, se numeau „congrese național bisericești“. Comisiunea a găsit că cuvântul „național“ trebuie eliminat, dar la dezbaterile în parlament al proiectului în urma vorbirilor călduroase a lui *Gheorghe Ioanovici și Ioan Cavalier de Pușcariu*, s'a obținut aprobarea.

Sanțiunea legii s'a făcut la 24 Iunie 1866. Pe baza legii s'a făcut apoi convocarea *primului congres național bisericesc al mitropoliei ortodoxe române ardelene reînviată*. Acest prim congres a ținut ședință în 16/29 Sept. 1868 în Sibiu, sub președinția lui Șaguna, iar ca reprezentant al guvernului a fost numit *Gh. Ioanovici, secret. general din ministeriul Cultelor din Budapesta*. Gh. Ioanovici a fost reprezentantul oficial al guvernului și deputat al cercului Oravița din eparhia Caransebeș. Dezbaterele amănunțite ni le descrie dl profesor Braharu după „*Protocolul Congresului național bisericesc român de religie greco-răsăriteană, conchiemat în Sibiu pe 16/28 Septembrie 1868*“. În el se află descrise toate discuțiile ce au avut loc — Șaguna și-a luat locul la masa prezidială dimpreună cu episcopii *Procopie Ivacicovici și Ioan Popasu*. După ce s'au terminat ședințele Gh. Ioanovici, a ținut o vorbire de o rară frumusețe și plină de avânt național, unde-l numește de Șaguna „*bărbat ilustru, care e prea onoratul cap al Provinciei noastre metropolitane, Excelența sa Părintele Metropolit și Arhiepiscop Andrei Baron de Șaguna*“. „*Meritele lui nu le voi enumăra. Cu enunțarea numelui său am însemnat meritele câștigate pe terenul bisericesc-*

național. (pag. 19)... A treia și cea mai însemnată lucrare a lui Gheorghe Ioanovici și a Caval. de Pușcariu, a fost referada pentru întărirea „Statutului organic”, Eötvös a compus o comisiune care se compunea din cei 2 subsecretari: *Ioanovici* și *Tanarky* și 2 consilieri de secție: *Mandici* și *Pușcariu*. Aceștia au desbătut în întregime „Statutul organic”, asupra anumitor puncte s'a născut discuțiune — și când comisiunea cerea să fie trimis din nou congresului să fie schimbate anumite puncte, Ioanovici și Caval. Pușcariu, n'au lăsat — ei singuri au schimbat, fiindcă înțelegeau intenția celorlalți de a se întârzia și a nu fi sacționat. — De aceea „Statutul organic” zis și „Șagunian” nu este numai opera lui Șaguna, este opera Congresului din 1868 și al intimului Său: *Gheorghe Ioanovici*, bănățean care a lucrat mult pe terenul bisericesc național.

În partea IV-a găsim pe *Gheorghe Ioanovici ca francmason*. Din toate scrierile rămase, ungurești și altele streine, reiese, că Gheorghe Ioanovici a fost francmason. În lexiconul *Sziinyei*: „Magyar irók élete és munkai” pag. 526 găsim că Gheorghe Ioanovici a fost marele maestru activ al marelui Societăți francmasonice de rit Scoțian numită „Orient”. După uniunea societăților francmasonice „Orient” cu „Sfântul Ion” a fost marele maestru onorific al marelui ligi francmasonice din Ungaria” (pag. 27).

La moartea sa, (10 Ianuarie 1909) au participat toți francmasonii, iar după ceremonia religioasă ortodoxă a urmat „lanțul de înfrățire” în jurul mormântului, conform ritului masonic și unul dintre ei a ținut un necrolog mișcător. (pag. 30) În „Anexe” dela pag. 34-45 Dl profesor D. Braharu ne dă diferite documente prețioase, diferite extrase cu privire la viața lui Gheorghe Ivanovici. Ele sunt foarte prețioase, pentru cunoașterea vieții, activității, *bănățeanului Gheorghe Ioanovici*.

Cartea dlui profesor D. Braharu, trezește noi speranțe, și aduce o contribuție fidelă istoriei culturale a Banatului — de aceea noi ne bucurăm și credem că figurile noastre bănățene vor trezi nou avânt de luptă pentru menținerea și păstrarea vechilor noastre legături naționale și bisericești, cari sunt azi mai mult ca oricând *unica noastră mântuire* și refacere sănătoasă..... a sufletului românesc... !!!

Prof. C. Rudneanu.

La reînhumarea lui Eutimie Murgu.

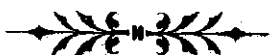
Un apostol al neamului românesc, tribunul poporului bănățean s'a reînhumat în pământul natal. „Șase decenii s'au topit în vecinicie și par'că un presentiment tainic a stăruit în sufletele bănățenilor să scormonească în pământul străin, să adune rămășițele pământești ale lui Eutimie Murgu tocmai acum în momente de nesigurante, de ezitări. Eutimie Murgu trebuia adus pentru binele nostru în pământul pentru care a luptat și pe care l-a iubit cu prețul vieții. El este o rădăcină a sufletului bănățean și trebuie să se adăpostească în pământul nostru, între noi. El este un simbol al luptelor pentru desrobire. Nizuințele, avânturile și suferințele lui sunt ale neamului întreg.

La 21 Decembrie 1932, pe la oarele 2 d. m. Eutimie Murgu așteptat cu smerenie de mulțime mare de bănățeni, întră în Logojul îmbrăcat în haină de sărbătoare pentru a primi cu demnitate pe marele străbun. La începutul srăzii Buziașului s'a format un impozant convoi din școalele din localitate, diferite societăți corale și fanfare, autorități și un sobor de 20 de preoți. În piața bisericii ort. rom. s'a făcut prohodirea. Răspunsurile au fost date de corul catedral din Caransebeș dirijat de Dl profesor Constantin Vladu. Aici a vorbit din partea P. S. S. Episcopul Iosif, Pr. On. Păr. Romul Ancușă care cu vervă oratorică neîntrecută a relevat însemnătatea lui Eutimie Murgu și însemnătatea zilei când acesta se reîntoarce pentru odihna vecinică în pământul patriei.* Prin păcla groasă de iarnă, decor al naturii ce amintea de nebulozitatea vremilor apuse, evocările măreței figuri se împleteau în acordurile cântărilor bisericești cari alternau cu cântări înălțătoare naționale. Astfel a ajuns Eutimie Murgu la cimiterul de lângă „Câmpia libertății”. Aci îi este locul. Aci pe câmpia „Balta lată” unde ca un fulger la 1848 a străbătut glasul conștiinței naționale, botezându-o în „Câmpia libertății”.

Nici un secol nu s'a scurs dela moartea lui și numele i-se perde în lumea miturilor.

Viața lui împărțită între catedră, temniță și pribegie în luptă dârză cu stăpânitori nelegitimi, capătă un timbru de poveste, fior de povești cu voinici în lupte cu smei. Atunci când chinga venetică strângia mai fără milă,

* Cuvântarea s'a publicat în întregime în Nrul trecut al foii. N. R.

Eutimie Murgu avu temeritatea să ceară libertatea și egalitatea poporului românesc. Când în Țara Românească chiar un elev al său, Nicolae Bălcescu, întrezărea viitorul țării mărit în strălucirile și zăngăitul săbiilor, Eutimie Murgu se gândea „la primăvară să alunge pe Unguri peste Mureș“, deși din oportunism politic fusese cu ei.

Mărețe figuri din timpuri apuse! Candela conștiinței naționale aprinsă de voi nu se va stinge niciodată.

M. Bănescu.

ȘTIRI

Locale.

Sărbătoarea *Sfântului Botez al Domnului* a decurs în orașul nostru în liniștea și reculegerea sufletească ce o merită această mare sărbătoare creștine.

În biserica catedrală, după săvârșirea sfintei liturgii de un sobor de șase preoți și doi diaconi s'a format un conduct care a mers în procesiune până la Piața mare. Aci s'a săvârșit sfințirea apei și aruncarea sfintei cruci în apa Sebeșului. Asistența foarte numeroasă a fost compusă în mare majoritate din bărbați.

Autoritățile deasemenea au luat parte; cele militare au avut și o companie de onoare în frunte cu drapelul. Responsoriile și ecteniile le-a dat Corul Catedralei.

Prea Sfințitul nostru episcop a transpus pe seama locului „Piatra Scrisă“ suma de 500 lei, iar Consiliul eparhial suma de 1000 lei în loc de cunună pe sicriul în Domnul adormitului medic Dr. Constantin Popasu.

Pentru muzeul eparhial au donat preotul *Petru Bernaz* din *Secaș* o evanghelie veche din 1746, un apostol din 1800; un ținător vechi pentru prapori precum și zece bucăți monezi vechi de argint — variind între anii 1772 și 1859 —; învățătorul *Nicolae Cornean* din *Zăgujeni* două admirabile scoici petrificate, datând din era antideluviană.

Mulțumim călduros binevoitorilor donatori!

† **Elena Andrei născută Sciopon**, o distinsă doamnă din societatea orașului nostru a adormit în Domnul Miercuri, în 11 Ianuarie, după lungi și grele suferințe. Ca pe una ce a făcut parte din mai multe comitete, fost lungă vreme președinta societății „reuniunii femeilor pentru înfrumusețarea cimiterului ortodox“ trecută la cele vecinice în vârsta de aber 54 de ani, o deplângem și noi alături de familia, careia îi transmitem condolențe!

Dumnezeu să-i facă parte de odihna cerească!

Termenul de predare a declarațiilor de impuneri la contribuții directe pe anul 1933 începe la 1 Ianuarie 1933 și expiră la 31 Ianuarie 1933.

Acest termen se prelungeste pentru marile întreprinderi până la 28 Februarie, iar pentru societățile anonime până la aprobare bilanțului de către adunarea generală, nu însă peste data de 30 Aprilie 1933.

Se atrage atențiunea celor obligați la facerea decilor rațiilor, că nu se vor mai acorda alte termene.

Până la stabilirea impunerilor de către prima instanță, plata impozitelor directe se va face cu titlul provizoriu pe baza debitelor anului 1932, conform dispozițiilor art. 5 al legii din 15 Noembrie 1927.

BIBLIOGRAFIE

Biblioteca Creștinului Ortodox din Arad a publicat broșura: **Erupția Vulcanului baptist** de P. S. Episcop Grigorie al Aradului, arătând actuala stare din sânul baptiștilor, cari s'au desbinat și au ajuns în fața instanțelor judecătorești și administrative cu desbinările lor. Biblioteca a ajuns prin aceasta la numărul 101 contribuind la apărarea bisericii.

„**Viața și operele sfinților părinți ai Bisericii**“ de *Fr. V. Farrar*, tradusă din englezește de P. S. Episcop Nicodim.

Volumul are o estensiune de peste 400 de pagini și costă numai 100 Lei.

Mulțumire

Doamnele Lucia Bogoevici și Elvira Moltini născute Dr. Olariu aduc pe această cale călduroasele lor mulțumiri prietenilor, cunoscuților și autorităților cari au luat parte, prin prezența lor sau trimitere de flori, la durerea ce au încercat prin pierderea scumpului lor unchiu

Dr. Constantin Popasu

CONCURS.

Pe baza Înaltului ordin al Venerabilului Consiliu Eparhial ddo 24 Oct. a. c. No. 5632 ex 1932 se escrie concurs pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune de pe lângă parohul George Olde din parohia de clasa I. din Ferendia cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pe lângă următoarele.

Emolumente:

- 1) $\frac{1}{3}$ din sesiunea parohială constatatoare din 10 jughere pământ arabil.
- 2) $\frac{1}{3}$ din birul parohial pentru înmormântări și cununii, în numerar din casa sfintei biserici.
- 3) Locuința în casa parohială.
- 4) Livada sfintei biserici fostă școalei conf. pentru predici, conucerea coruții și catehizare.

Dărite după sesiune, casă și intravilan le va suporta alesul capelan.

Doritorii de a ocupa acest post să și trimită rugărea împreună cu toate actele On. Cons. parohial ort. rom. din Ferendia la adresa Prea Onoratului Oficiu Protopresbiteral în Verșeț. Totodată concurenții sunt poftiți a se prezenta în sfânta biserică ort. rom. din Ferendia în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a și arăta dexteritatea în oratorie și cântare bisericească, dar nu în ziua alegerii.

Concurenții au să producă act de învoire dela Prea Sfinția Sa Domnul Episcop diecezan fără de care act nu pot fii luați în considerare.

Ferendia din ședința Consiliului parohial ținută la 20 Noemvrie 1932.

George Olde
preș. cons. par.

Traian Olde
notar cons. paroh.

În conțelegere cu mine:

Traian Oprea
protopresbiter.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ DE BRUCE ROȘIE A ROMÂNIEI FILIALA CARANSEBEȘ.

CONVOCARE.

În conformitate cu art. 26 din Regulament, se aduce la cunoștință membrilor filialei Crucea Roșie Caransebeș, că Adunarea Generală va avea loc în ziua de **22 Ianuarie 1933, ora 5 p. m.** în sala Direcțiunii Gimnaziului de fete din Loc.

Dacă la prima Adunare Generală nu se vor întruni membrii în numărul recerut de Regulament a doua Adunare Generală se va ține la **29 Ianuarie 1933.**

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea Adunării.
2. Darea de seamă a Comitetului pe anul 1932.
3. Cetirea situației financiare, precum și a procesului-verbal al Censorilor.
4. Descărcarea Comitetului filialei de gestiune de anul 1933.
5. Diverse.

Caransebeș. la 12 Ianuarie 1933.

ss. **E. Neamțiu**
prezidentă.

ss. **M. Călțun**
secretară.

Obiecte bisericești
dela cele mai renumite fabrici, se află de vânzare la **Librăria Diecezană.**

Corpul Portăreilor Tribunalul Caransebeș.

Nr. Port. 677/1931.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908, prin aceasta public, că în urma decizului Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 4726/931 efectuându-se execuțiunea la 24 Octomvrie 1931 în favorul următoarei Producțiunea forestieră Brașov reprez. prin avocatul Dr. Nicolae Ionescu domiciliat în Caransebeș pentru suma de 7158 Lei — b. capital și acces. mobilele sechestrate și suprasedate care s'au prețuit în 53.731 Lei — b. și anume: un dinamo sistem „Himesser“ și diferite materiale de lemnărie ca scânduri, lateți etc., se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decizului Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 5903/1931 G. pentru incasarea creanței de 7158 Lei — bani restanță capital cu — % interese și spese de 132 Lei — bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație **pe ziua de 17 Ianuarie 1933 la orele 10 a. m. în comuna Caransebeș la locuința urmăriților** și toți aceia cari au voie a cumpăra sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sechestra și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației, în baza art. 120 a legii LX din 1881, deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș la 31 Decemvrie 1932.

Șef portărel **Bacaiarov.**

Aviz.

Ceasuri de turn repară temeinic, pe lângă garanție, măestru isteț și autorizat. Adresa:

Ionel Cioloca
Șipet, jud. Timiș-Torontal
gara Gătaia

Irmosiere

scrise pe hârtie velină, curat, ceteș,
se găesc spre vânzare la

Librăria Diecezană

Prețul 150 Lei. — Se pot comanda prin ramburs.

Conspectul

„Manualele de religie pentru învățământul primar“
publicat în „Biserica ortodoxă română“ Revista Sfântului
Sinod, are în locul prim:

Cărțile de Religione

de Dr. P. Barbu și Pr. P. Bizerea

Pentru

1. Școalele de copii mici și clasa I a
școlii primare . . . . . Lei 10.—
2. Clasele II și III ale școlii primare „ 10.—
3. Clasa IV a școlii primare . . . . . „ 10.—
4. Clasele V, VI, și VII ale școlii
primare . . . . . „ 15.—

Editate de Librăria Diecezană, Caransebeș.

Tipografia

și Librăria

Diecezană

Caransebeș

Este inzestrată și bineasortată cu tot felul de
cărți românești literare și științifice, requizite
școlare și de birou.

Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel
mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile.

Legătorie proprie.

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI

A EPARHIEI CARANSEBEȘULUI

In fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul
nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară
curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm
credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică
luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte
religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte,
părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și
cultul bisericii noastre dreptmăritoare.

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile
parohiale la

„Librăria Diecezană“ Caransebeș

cu grosul și cu bucată.